

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ЗДІА, професор

_____ В.І.Пожуєв

“23” травня 2008 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ
ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Положення схвалено на засіданні
ректорату, протокол № 18 від 23.05.08 р.

Запоріжжя

2008

Зміст

Вступ	3
1. Загальні положення	4
2. Система визначення рейтингових показників	5
3. Методика проведення рейтингування	6
4. Використання результатів рейтингового оцінювання	11
Перелік використаних джерел	12
Додатки	13

Вступ

Одним з основних підходів до підвищення якості підготовки спеціалістів є орієнтація навчального закладу на вимоги потенційних роботодавців щодо рівня професійних та особистісних якостей випускників з вищою освітою.

До основних вимог, що висуваються до молодих спеціалістів з боку роботодавців, належать: прагнення до постійного вдосконалення і підвищення професійного рівня, самонавчання; наявність відповідних теоретичних знань і практичних навичок зі спеціальності; особистісні якості такі як: активна життєва позиція та ініціативність, старанність, вміння працювати в колективі та комунікативні навички; наявність додаткових навичок та досвіду самостійної трудової діяльності.

Непряма оцінка наявності цих характеристик у молодих спеціалістів, яких готує вищий навчальний заклад, може бути проведена на підставі аналізу індивідуальних показників рівня включеності студента в освітньо-виховний процес, його участі у різних сферах студентського життя.

Освітній процес у вищому навчальному закладі будується на принципі єдності навчання і виховання з метою формування гармонійно-розвинутої, всебічно освіченої особистості майбутнього фахівця; відповідно до цієї мети планується і організовується система навчальної та позанавчальної діяльності студентів. Говорячи про її оцінювання, слід зазначити, що сьогодні існує більш-менш чітка система моніторингу та оцінювання навчальної успішності студентів. З переходом вузів до кредитно-модульної системи організації навчального процесу найбільш ефективним засобом контролю та оцінки навчальної успішності студентів є рейтингова система. Що ж стосується оцінки участі студента у позанавчальній діяльності, то тут немає єдиної встановленої системи фіксації та оцінювання суспільної активності студента.

У ряді вітчизняних та зарубіжних вищих навчальних закладах (Київському національному торговельно-економічному університеті, Національному університеті “Львівська політехніка”, Харківському національному університеті радіоелектроніки та ін.) вже запроваджені системи рейтингової оцінки соціальної активності студентів, де оцінювання позанавчальної діяльності проводиться паралельно з рейтинговим оцінюванням знань.

Передбачається, що у ЗДІА система рейтингової оцінки позанавчальної діяльності студентів буде функціонувати як одна з окремих складових системи комплексного рейтингового оцінювання досягнень студентів та загальної системи менеджменту якості вищої освіти у ЗДІА.

Визначення критеріїв рейтингової оцінки базується, по-перше, на основі аналізу основних вимог потенційних роботодавців до якостей молодих спеціалістів та можливості їх оцінки через показники участі у різних сферах студентського життя; по-друге – на основі врахування всіх основних видів діяльності студентів під час навчання у вузі та оцінки їх участі у цих видах діяльності.

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення розроблене у відповідності до наказу МОНУ від 29.10.2007. № 948 “Про удосконалення механізмів зовнішнього та внутрішнього оцінювання навчальних досягнень студентів”, на виконання плану розробки системи менеджменту якості вищої освіти у ЗДІА.

1.2. Система рейтингової оцінки позанавчальної діяльності студентів (рейтингова система) забезпечує комплексну оцінку досягнень студента у науково-дослідній, професійно-трудовій, громадській діяльності, культурно-масовій та спортивній роботі.

1.3. Метою рейтингової системи – є підтримка цілеспрямованих і стабільних зусиль кожного студента на оволодіння майбутньою спеціальністю, дотримання здорового способу життя, забезпечення високого рівня активної життєвої позиції, громадянської свідомості, організованості і послідовності при вирішенні поточних і перспективних завдань; підвищення якості навчально-виховного процесу і якості підготовки фахівців за рахунок удосконалення механізмів стимулювання діяльності студентів.

1.4. Основним завданням системи рейтингування студентів є оцінювання їх соціально-громадської активності, особистого внеску у діяльність групи, факультету, ВНЗ на підставі даних щодо їх участі у основних видах позанавчальної діяльності.

Крім того до завдань рейтингової системи входить:

- отримання оперативної інформації щодо поточної активності студентів, їх участі у науковій, культурно-масовій, громадській сферах життя ВНЗ тощо;

- відстеження індивідуальних схильностей та інтересів кожного студента, його особистих досягнень;
- оптимізація підходів до вирішення питань, пов'язаних з матеріальним заохоченням студентів, призначенням іменних стипендій і т.п.;
- підвищення раціональності планування та корегування освітньо-виховних, організаційних заходів;
- покращення контролю над реалізацією виховного процесу у ВНЗ.

1.5. Рейтингування здійснюється на основі результатів моніторингу соціальної активності студентів, їх участі у наукових, професійно орієнтованих, культурно-масових та спортивних заходах, студентському самоврядуванні та інших формах позанавчальної діяльності.

1.6. Поточна рейтингова оцінка позанавчальної діяльності студентів здійснюється за семестр та навчальний рік, підсумкова рейтингова оцінка – за весь період навчання.

2. Система визначення рейтингових показників

2.1. Рейтинговий бал є інтегральною оцінкою результатів основних видів позанавчальної діяльності студента, яка включає:

- наукову роботу;
- суспільно-громадську роботу;
- культурно-масову роботу;
- спортивну діяльність;
- професійно-трудова діяльність.

Наукова робота – одна із головних складових процесу підготовки студентів у вищій школі. Сучасний спеціаліст повинен не тільки володіти необхідними теоретичними знаннями, але й навичками творчого рішення практичних проблем, демонструвати вміння використовувати в своїй роботі все нове, що з'являється в науці і практиці, постійно удосконалювати свою кваліфікацію. Всі ці якості виховуються в процесі науково-дослідної роботи за всіма її напрямками (участь в олімпіадах, наукових конференціях, конкурсах, науково-дослідницькій роботі, написання статей тощо).

Суспільно-громадська робота – є відображенням соціальної активності і зрілості студентської молоді. Громадська робота охоплює різні сфери діяльності, участь у

самоврядуванні; сприяє формуванню навичок командної роботи, розвитку ініціативи, організаторських, управлінських та інших здібностей студентів, які необхідні в подальшій професійній роботі.

Професійно-трудова, практична діяльність – включає участь у третьому трудовому семестрі, самостійне вивчення додаткових практичних курсів, наявність загального досвіду роботи та досвіду роботи за спеціальністю.

Культурно-масова діяльність – включає участь у культурно-масових, просвітницьких, творчих та ін. заходах, роботі клубів за інтересами тощо; сприяє формуванню у студентської молоді навичок командної роботи, загальної культури, (у тому числі комунікативної), духовності, сприяє розвитку творчості, всебічному розкриттю особистості студента, його нахилів і здібностей.

Спортивна діяльність – включає участь у роботі спортивних секцій, клубів, у проведенні спортивних змагань, турнірів, інших спортивно-масових заходах; спрямована на формування потреби і культури фізичного самовдосконалення студентів, ствердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури спеціаліста.

2.2. Кількісні показники участі студентів в основних видах позанавчальної діяльності оцінюються відносними одиницями – балами, що дозволяють проводити співставний аналіз та оцінку роботи окремих студентів.

2.3. Виходячи із інтегрального співвідношення між оптимальним обсягом навчальної та позанавчальної діяльності студента (0,7:0,3) та максимально можливого рейтингу навчальної роботи студента (1200 балів при 12 навчальних дисциплінах у семестрі), максимальний рейтинг позанавчальної діяльності можна оцінити у 500 балів. На основі цього максимального рейтингу визначаються величини окремих показників позанавчальної діяльності студента (таблиця 1).

3. Методика проведення рейтингування

3.1. Куратор упродовж семестру вносить дані щодо участі у різних сферах життя академії та результати індивідуальних досягнень студентів групи за звітний семестр до журналу обліку організаційно-виховної роботи куратора (Додаток А). В кінці семестру куратор підводить підсумок студентської активності та на його основі проводить кількісну оцінку позанавчальної діяльності студентів групи за визначеними критеріями і складає рейтинг студентів групи (Додаток Б).

Таблиця 1 - Показники оцінювання позанавчальної діяльності студента

№ з/п	Найменування показників	Рейтингова оцінка, бали	Хто надає дані
1. Наукова робота			
1.1	Наявність отриманих патентів на винаходи, за одну.....	10	НДС
1.2	Публікація (у якості автора, співавтора): - наукової статті	10	
	- тез доповіді на міжнародних та всеукраїнських наукових, науково-методичних, науково-практичних конференціях.....	7	
	- тез доповіді на регіональних конференціях та конференціях ЗДІА.....	3	
1.3	Представлення наукових робіт на конкурсах: а) участь у конкурсах: - міжнародних, всеукраїнських;.....	15	
	- регіональних і місцевих;.....	7	
	б) перемога у конкурсах: - міжнародних, всеукраїнських	20	
	- регіональних і місцевих	10	
	Участь в олімпіадах: - міжнародних, всеукраїнських.....	15	
1.4	- обласних, місцевих.....	7	
	Перемога в олімпіадах: - міжнародних, всеукраїнських	20	
	- обласних, місцевих	10	
1.5	Участь у науково-дослідницькій роботі (держбюджетні та госпрозрахункові теми) з оплатою	10	
	<i>Сума балів за розділом</i>		
2. Суспільно-громадська робота			
2.1	Організація проведення суспільно-громадських заходів (освітньо-виховних, просвітницьких, екологічних, благодійних тощо): а) міських.....	12	ОВВ, заст. деканів з НВР, Студ. рада
	б) загальноакадемічних.....	9	
	в) факультетських.....	6	

2.2	Участь в суспільних заходах (освітньо-виховних, екологічних, благодійних тощо): а) міських..... 7 б) загальноакадемічних..... 5 в) факультетських..... 3		гуртож., Студ.сенат Студ.проф ком
2.3	Участь та отримання першості в суспільно-громадських заходах: а) всеукраїнських ..... 12 б) міських ..... 9 в) загальноакадемічних..... 7 г) факультетських 5		
2.4	Виконання громадських обов'язків: - член активу групи (староста групи; профорг, культорг, фізорг, представник Студентського сенату та ін.) ..... 2 - староста квартири студентського гуртожитку..... 2 - Президент Студентського сенату факультету ..... 7 - голова комітету Студентського сенату факультету..... 7 - член активу факультету (профорг, культорг, фізорг, представник Студентського сенату, студент-куратор I-го курсу ін)..... 5		ОВВ, заступни- ки деканів з НВР,
	- голова органу студентського самоврядування академії (Президент Студентського сенату ЗДІА, Голова Студентської ради гуртожитків), Студентського профкому академії ..... 12 - Заступник голови органу студентського самоврядування академії..... 9 - голова комітету Студентського сенату академії ..... 7 - голова комісії студентського профкому академії ..... 7 - секретар Студентської ради гуртожитків..... 7 - голова студентської громадської організації, клубу ЗДІА тощо (Спецпідрозділу “Барс”, Клубу інтелектуальних ігор, ін.); ..... 7 - член студентської громадської організації, клубу ЗДІА..... 5 - член органу студентського самоврядування міста, області..... 7 - член всеукраїнських органів студентського самоврядування, всеукраїнських студентських громадських організацій , (Всеукраїнська студентська рада, Українська асоціація студентського самоврядування, Фундація молодіжних ініціатив, Спілка ініціативних студентів, ін.) 10		Студ.рада гуртож., Студ. сенат Студ.проф ком
	<i>Сума балів за розділом</i>		

3. Культурно-масова діяльність

3.1	Організація проведення культурно-масових заходів (мистецьких, культурно-розважальних тощо):		ОВВ, Студ.центр мистецтв, заст. деканів з НВР, Студ.рада гуртож., Студ. сенат Студ.проф ком
	а) міських.....	15	
	б) загальноакадемічних.....	10	
3.2	Участь в культурно-масових заходах:		Студ. сенат Студ.проф ком
	а) міських.....	7	
	б) загальноакадемічних.....	5	
3.3	Участь та отримання першості в культурно-масових заходах (творчих конкурсах, фестивалях, виставках тощо):		Студ. сенат Студ.проф ком
	а) всеукраїнських.....	20	
	б) міських.....	15	
	в) загальноакадемічних.....	10	
	г) факультетських.....	7	
<i>Сума балів за розділом</i>			

4. Спортивна діяльність

4.1	Організація проведення спортивно-масових заходів (спортивних змагань, турнірів, туристично-оздоровчих заходів тощо):		Каф. фізвихов.
	а) міських.....	15	
	б) загальноакадемічних.....	10	
4.2	Участь в спортивних, спортивно-туристичних, фізкультурно-оздоровчих заходах, роботі спортивних секцій, клубів тощо:		Каф. фізвихов.
	а) міських.....	7	
	б) загальноакадемічних.....	5	
4.3	Участь та отримання першості в спортивних заходах:		Каф. фізвихов.
	а) всеукраїнських.....	20	
	б) міських.....	15	
	в) загальноакадемічних.....	10	
	г) факультетських.....	7	
<i>Сума балів за розділом</i>			

5. Професійно-трудова діяльність

5.1	Участь у третьому трудовому семестрі	5	Студ.сенат, профком
5.2	Стажування за кордоном	17	ВМЗ
5.3	Стажування в органах місцевого самоврядування (комітети міської ради тощо)	13	ОВВ
5.4	Досвід роботи: - загальний ..... - за спеціальністю	10 20	Куратор
5.5	Додаткові практичні знання, вміння, навички, у тому числі: а) знання іноземної мови: - володіння зі словником..... - вільне володіння ..... б) володіння комп'ютерною технікою, наявність свідоцтва, сертифікату: - на рівні користувача , ... - на рівні програміста, адміністратора ..... в) проходження додаткових курсів, тренінгів, семінарів, у тому числі наявність свідоцтв, сертифікатів про проходження	5 10 8 10 15	Куратор
<i>Сума балів за розділом</i>			
<i>Загальна кількість балів за всіма розділами</i>			

3.2. Щосеместрово навчально-науковий комітет Студентського сенату факультету збирає дані за результатами внутрішньогрупового рейтингування студентів 1-4 курсів від кураторів груп, а також дані щодо участі у позанавчальній діяльності безпосередньо від студентів груп 5 курсу (де відсутні куратори). На основі цих даних комітет проводить розрахунок рейтингу позанавчальної діяльності студентів факультету (Додаток В).

3.3. Заступник декана з навчально-виховної роботи факультету здійснює загальну координацію проведення рейтингового оцінювання позанавчальної діяльності студентів на факультеті.

3.4. Збір даних щодо результатів рейтингування від факультетів та розрахунок загальноакадемічного рейтингу позанавчальної діяльності студентів (Додаток Г) проводить навчально-науковий комітет Студентського сенату ЗДІА.

3.5. Результати рейтингування за факультетами оприлюднюються щосеместрово, одночасно із оприлюдненням рейтингу навчальної успішності студентів.

3.6. Рейтинг позанавчальної діяльності студента за семестр $R_{\text{сем}}$ визначається як сума підсумкових рейтингових балів студента з основних видів позанавчальної діяльності ($R_{\text{заг}}$) у семестрі. Рейтинг позанавчальної діяльності студента за рік $R_{\text{річн}}$ визначається сумою семестрових рейтингових оцінок. Рейтинг за весь період навчання відображає випусковий рейтинговий бал $R_{\text{вип}}$, що визначається сумою річних рейтингових оцінок.

3.7. Для визначення та співставлення семестрових чи річних рейтингів студентів різних курсів вводиться відносний рейтинговий бал $R_{\text{відн}}$, що визначається за формулою: $R_{\text{відн}} = R/N$, де R – рейтинг річний (або семестровий), а N – номер курсу, на якому вчиться студент.

4. Використання результатів рейтингового оцінювання

4.1. За результатами рейтингування кожного семестру визначаються найбільш активні студенти факультету, курсу, академії.

4.2. Передбачається, що рейтинг позанавчальної роботи студента є додатковим показником при:

- рекомендації щодо призначення стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України;
- призначенні іменних або персональних стипендій ЗДІА, інших заохочувань академії;
- призначенні стипендій або інших заохочувань, які встановлюються органами влади, фондами, підприємствами, організаціями, спонсорами тощо.

4.3. Передбачається, що рейтинг позанавчальної діяльності студента може слугувати додатковою інформацією для роботодавців відносно особистісних якостей та соціальної активності випускника.

4.4. Рейтингова оцінка позанавчальної діяльності студента може вноситися до резюме випускника.

Перелік використаних джерел

1. Наказ МОНУ від 29.10.07. № 948 “Про удосконалення механізмів зовнішнього та внутрішнього оцінювання навчальних досягнень студентів”.
2. Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу та рейтингове оцінювання знань студентів. Вказівки та рекомендації до організації навчального процесу з урахуванням вимог європейської Кредитної Трансферної Системи / Швець Є.Я., Турба М.М., Швець Д.Є. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2006. - 18с.
3. Рязанцева Ю.В. Рейтинговая система как средство повышения качества обучения в высшей школе. // Социология образования.-2007.-№ 11.- С.44-55
4. Положення про систему рейтингової оцінки діяльності студентів Київського національного торговельно-економічного університету. Затверджене ректором КНТЕУ 31.05.2002 р.
5. Тимчасове положення про систему оцінювання знань та визначення рейтингу студентів у кредитно-модульній системі підготовки фахівців. Національний університет “Львівська політехніка”. – Львів – 44 с.
6. Основні напрями діяльності із забезпечення якісної підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Харківський національний університет радіоелектроніки. – Харків, 2007. – 20 с.
7. Мониторинг социальной активности студентов МГУ им. Н.П. Огарева //www.mrsu.ru
8. Положение о рейтинговой оценке студентов Воронежского института высоких технологий // www.vivt.ru
9. Організація виховної роботи у Запорізькій державній інженерній академії. Збірка нормативних актів та інформаційних матеріалів. /Під редакцією Н.К. Желябіної.- Запоріжжя: Вид-во РВВ ЗДІА, 2004.-31 с.
10. Положення про інститут кураторів у системі кредитно-модульної організації навчального процесу ЗДІА. Затверджене ректором ЗДІА 24.11.2006 р.
11. Положення про Виконавчий комітет Студентського сенату ЗДІА, прийняте рішенням Конференції Студентського сенату ЗДІА від 23.04.2008 р.

Додаток А – Зразок відомості обліку участі студентів академічної групи у різних сферах студентського життя академії (витяг з журналу обліку організаційно-виховної роботи куратора)

Відомість обліку

участі студентів академічної групи _____
у різних сферах студентського життя академії

Дата та місце проведення	Назва заходу	Перелік учасників	Яку саме участь приймали	Отримані відзнаки

Куратор групи _____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Додаток Б – Зразок облікового листа рейтингового оцінювання позанавчальної діяльності студентів академічної групи

Обліковий лист

рейтингового оцінювання позанавчальної діяльності студентів
академічної групи _____

Курс ____

Семестр _____

20__ /20__ н.р.

№ з/ п	Прізвище та ініціали студента	Підсумкові рейтингові бали за напрямами							Семестровий абсолютний	Поточний рейтинг
		Наукова робота	Суспільно- громадська	Культурно- масова	Спортивна діяльність	Професійно- трудова				

Куратор групи _____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Додаток В – Зразок облікового листа рейтингового оцінювання позанавчальної діяльності студентів факультету

Обліковий лист

рейтингового оцінювання позанавчальної діяльності студентів
факультету _____

Семестр _____

20__/20__ н.р.

№ з/ п	Прізвище та ініціали студента	Підсумкові рейтингові бали за напрямами					Семестровий абсолютний рейтинговий бал R_c ,	Поточний рейтинг студента на факультеті	Група	Курс
		Наукова робота	Суспільно- громадська робота	Культурно-масова діяльність	Спортивна діяльність	Професійно- трудова діяльність				

